

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН В МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
Х Міжрегіональної науково-методичної
інтернет-конференції

5–6 грудня

Харків — 2017

УДК 61:57(07.07)(063)
Ф79

Редакційна колегія: проф. М'ясоєдов В. В.
проф. Кнігавко В. Г.
проф. Сирова Г. О.
проф. Зайцева О.В.
доц. Фоміна Л. В.
доц. Краснікова С. О.
ст. викл. Садовниченко Ю. О.
доц. Батюк Л.В.
ас. Морозова О.М.

Ф79 Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах (біологія, фізика, хімія, педагогіка, психологія):
Матеріали X Міжрегіональної науково-методичної інтернет-конференції, 5–6 грудня 2017 р. — Харків : МіФ, 2017. — 241 с.

УДК 378. 041.016:61:54-057.87

Г.О. Сирова, В.О. Макаров, Л.В. Лук'янова, О.О. Завада, Н.М. Чаленко
Харківський національний медичний університет
м. Харків

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ «МЕДИЧНОЇ ХІМІЇ»

Всесвітня глобалізація, орієнтація на міжнародні стандарти та вимоги у сфері освіти, вимагає постійного удосконалення навчального процесу у ВНЗ нашої країни, зокрема в медичних університетах, за для надання якісних освітніх послуг та підготовки фахівців нового покоління. В останній час особлива увага приділяється необхідності реформування медичної освіти, а саме пошуку нових підходів, які б дозволяли підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця, сприяли формуванню у нього практичних та теоретичних навичок, а також створення сприятливих умов для розвитку й самореалізації особистості. Одним із найважливіших фрагментів у ланці формування професійних знань та умінь студентів-медиків є науки про життя, зокрема природничі дисципліни, серед яких провідну роль відіграють медична та біоорганічна хімія, як одні з основних дисциплін в процесі теоретичної підготовки[1; 2; 3].

«Медична хімія» як навчальна дисципліна дозволяє сформувати уявлення студентів стосовно перебігу фізіологічних процесів в організмі людини з точки зору основних хімічних та фізико-хімічних законів, зрозуміти природу багатьох явищ, які відбуваються на клітинному рівні з залученням загальних знань з хімії. Навчальна програма дисципліни «Медична хімія» у ХНМУ на кафедрі медичної та біоорганічної хімії орієнтована на потреби сьогодення та включає інтеграцію в фахову профілізацію, безпосередньо зосереджена на розвитку знань фундаментальних дисциплін та необхідних компетенцій студентів.

Слід зазначити, що сучасний підхід до підготовки майбутніх лікарів, поряд з впровадженням інноваційних технологій навчання та інформаційних технологій, використовує й традиційні засоби навчання, а саме самостійну роботу студентів (СРС). Вона є однією з найважливіших складових освітнього процесу. Основним принципом організації СРС є комплексний підхід, спрямований на формування навичок репродуктивної і творчої діяльності студента в аудиторії, при позааудиторних контактах з викладачем (гурткова робота), при домашній підготовці.

Нині в ВУЗах існують дві загальноприйняті форми самостійної роботи: традиційна та аудиторна. Традиційна, тобто власне СРС, яка виконується самостійно в довільному режимі часу в зручні для студента години, часто поза аудиторією, а коли того вимагає специфіка дисципліни, – в лабораторії. Інший вид СРС – аудиторна самостійна робота під контролем викладача, у якого в ході виконання завдання можна отримати консультацію, так звана контрольна самостійна робота (КСР). В даний час намітилася тенденція до розробки третього, проміжного варіанту СРС, що передбачає більшу самостійність студентів, велику індивідуалізацію завдань, наявність консультаційних пунктів

і ряд психолого-педагогічних новацій, що стосуються як змістовної частини завдань, так і характеру консультацій і контролю.

Самостійна робота (аудиторна та позааудиторна) є обов'язковою для кожного студента і визначається навчальним планом.

Основні форми і види організації самостійної роботи студентів:

1) організація аудиторної самостійної роботи студентів під керівництвом і контролем викладача здійснюється: на лекціях, практичних (семінарських) заняттях і лабораторних заняттях;

2) позааудиторна СРС (плануєма навчальна, навчально-дослідна, науково-дослідна) виконується в позааудиторний час за завданням і при методичному керівництві викладача, але без його безпосередньої участі.

Самостійна робота студента включає наступні види самостійної діяльності:

- підготовка до поточних занять;
- вивчення навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- написання есе, рефератів, доповідей, рецензій, огляду літератури;
- виконання перекладів з іноземних мов;
- виконання курсових робіт, курсових проектів, кваліфікаційних робіт;
- виготовлення ілюстративного матеріалу з дисципліни, де тема визначається викладачем, а зміст і форма виконання – студентом;
- створення автоматизованих контролююче-навчальних модулів;
- участь найбільш підготовлених студентів в науково-дослідній роботі кафедри, результати якої доповідаються на наукових студентських конференціях різного рівня;
- підготовка портфолію і т. п. .;
- участь в колоквиумах, ділових іграх, конкурсах, олімпіадах, чемпіонатах та ін.

Таким чином, в тезах розглянуто основні форми СРС та показано обґрунтування доцільності використання такої форми роботи при підготовці студентів медиків.

Література

1. Сирова Г.О. Методична робота кафедри медичної та біоорганічної хімії / Г.О. Сирова, В.Д. Марковський, С.В. Андрєєва // Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: Матеріали VIII Науково-практичної конференції, присвяченої 210-й річниці ХНМУ та 60-й річниці кафедри медичної та біоорганічної хімії, (Харків, 26-27 травня 2015 р.). Харків: ХНМУ, 2015. С. 110-116.
2. Сирова Г. О. Перші кроки виховання майбутнього лікаря / Г. О. Сирова, І.В. Летік, Т.С. Тішакова, О.В. Савельєва // Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: Матеріали VIII Науково-практичної конференції, присвяченої 210-й річниці ХНМУ та 60-й річниці кафедри медичної та біоорганічної хімії, (Харків, 26-27 травня 2015 р.), Харків: ХНМУ, 2015. С. 106-108.
3. Сирова Г.О. Педагогическое сопровождение самоопределения студентов первых курсов / Г.О. Сирова, Е.Р. Грабовецкая, Л.Г. Шаповал // European applied sciences, № 1, 2015, P. 56-58.